

Prof. Wiktor Jędrzejec
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
Wydział Grafiki

Recenzja pracy doktorskiej
magistra Filipa Gabriela Pudło
sporządzona w związku z przewodem doktorskim
w dziedzinie sztuk filmowych
wszczętym przez Radę Wydziału Operatorskiego
i Realizacji Telewizyjnej
PWSFTViT im Leona Schillera w Łodzi

Szukająca punktu, od którego mógłbym rozpocząć pisać tą recenzję (tzn. „punktu zaczepienia”), zastanawiam się jak i gdzie umieścić tak kreatywną osobowość jaką jest niewątpliwie magister Filip Gabriel Pudło.

Jest człowiekiem poszukującym, człowiekiem „z pogranicza” w najlepszym wydaniu tego słowa. Łączy w sobie kulturę techniczną z kulturą wizualną, wspierając swoje projekty poszukiwaniami intelektualnymi mającymi na celu poszerzenie wiedzy (czyli usilnie poszukuje prawdy). Do tego też jest człowiekiem nie bojącym się eksperymentować z obrazem, słowem i techniką cyfrową. Dlatego też bardzo adekwatna wydaje się być jego praca doktorska wraz z aneksem teoretycznym p.t.: *Obrazy czasu rzeczywistego*. Ukazuje się w niej dociekliwy i empiryczny charakter Pana Pudło, poszukiwacza. Zbiera on informacje z różnych źródeł, wszystko po to by postawione przez siebie tezy móc obronić przed nami widzami.

Ja sam mam wrażenie rozmawiając ze studentami, że ich pamięć ma dzisiaj zupełnie inny charakter i oni sami liczą bardziej na tą pamięć „w chmurze” niż na swoją własną. To samo

zaczyna dotyczyć notowania myśli i idei. Ich szkicownik, przy którym musieli refleksyjnie zastanowić się nad światem, który widzą i obrazem, który stworzą. Przeniósł się na kartę ich aparatu, a może już jest tylko w pamięci telefonu lub na dyskach Google'a.

Ale czy na pewno potrzebujemy tych wszystkich emocji?

Jak pisze doktorant cytując Paulo Virilio, który uwypukla widzenie z czasem rzeczywistym, kompresję i natychmiastowość obrazów:

Nie ma już przeszłość, teraźniejszości i przyszłości, bo „ów dawny trójpodział trwania ustępuje przed momentalnością teleobecności spowinowaconej z nowym rodzajem przestrzenności. Autor zgadza się z Virilio – tego rodzaju cyberoptyka nie może pozostawić w nienaruszonym stanie już przestarzałej, wywodzącej się z europejskiej nowoczesności estetyki.

Pan magister Filip Pudło, jak wspominałem, jest człowiekiem z pogranicza –

z pogranicza kultur, światów, a jak wiadomo na granicy zawsze się coś dzieje. Tam nie ma stagnacji, ruch w jedną lub drugą stronę, wymiana myśli, uczuć, towarów. Wszyscy starają się ją przekroczyć jak najszybciej. Wszystko to po to by poprawić sobie byt, by było nam lepiej. Co za tym idzie – ciągle poszukiwanie, udoskonalanie, ciągła zmiana. Wszystko po to by nie zostawić pustki. Na pograniczu każdy obszar musi być oznaczony i zajęty. Sam tworząc analizuje i refleksyjnie podchodzi do czasu eksperymentu i poszukiwań lat siedemdziesiątych w polskim kinie:

Sytuacja polskiego kina eksperymentalnego przełomu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych była dość szczególna biorąc pod uwagę uwarunkowania polityczne, społeczne czy socjalne. Aspekty te w znaczący sposób przyczyniły się do wystąpienia różnic pomiędzy polskim a zachodnim światem sztuki w zakresie strategii artystycznych, charakteru powstających dzieł i postaw wobec rzeczywistości. Wspólne dla obu światów wydarzenia – gwałtowny rozwój technologiczny, pojawiające się nowe media, takie jak telewizja, systemy wideo czy przenośne kamery – skłaniały artystów do podejmowania podobnych tematów, z wykorzystaniem tych samych narzędzi, jednak często z inną intencją i przy podjęciu odmiennej strategii artystycznej. Zależności tego typu dostrzec można szczególnie w twórczości Warsztatu Formy Filmowej – grupy artystycznej działającej w latach 1970 – 1977 przy Szkole Filmowej w Łodzi. Twórczość grupy obejmowała swym zakresem fotografię, film 35 mm, wideo, instalacje wideo, obiekty, performance oraz akcje. To właśnie ta ostatnia forma działalności – najmniej oficjalna i najmniej udokumentowana – mówi najwięcej o sytuacji politycznej tego okresu, napięciach na styku twórca – mecenas sztuki oraz sytuacji w polskiej kinematografii w ogóle.

Praca dydaktyczna. Jak widać z materiałów dostarczonych mi przez Pana Pudło nie wiele wynika dla tego obszaru recenzji:

2014-2016

Projektowanie gier komputerowych, Instytut Edukacji Artystycznej APS, Warszawa

Praca artystyczna mgr Filipa Gabriela Pudło to taka część aktywności, którą może lepiej opisać wydarzenia artystyczne w kraju i zagranicą oraz nagrody, które doktorant otrzymał realizując swoje ambicje twórcze:

Wystawy

2016

'Negative Horizon' The 5th Taiwan International Video Art Exhibition, Hong Gah Museum, Taipei, Tajwan

Supermarket - Stockholm Independent Art Fair, Szwecja

Torrance Art Museum LA, Los Angeles, USA

2015

VII international festival of photography PhotoVisa, Krasnodar, Rosja

Moscow Art Communities, Museum of Moscow, Rosja

16. Media Art Biennale WRO, Wrocław, Polska

31. Hamburg International Short Film Festival, Hamburg, Niemcy

New Heuristics, Galeria Imaginarium, Łódź, Polska (solo)

Labour in a single shot, Venice Biennale, Wenecja, Włochy

Labour in a single shot, Coreana Museum of Art, Seul, Korea

Labour in a single shot, House of the World Cultures, Berlin, Niemcy

2014

Labour in a single shot, Boston Center for the Arts, Mills Gallery, Boston, USA

CologneOFF X, Total Art, The Research & Innovation, Ashram, Indie

CologneOFF X, Total Art, @ Damen und Herren e.V. Düsseldorf, Niemcy

International Festival of Digital Arts & New Media, Ateny, Grecja

Proyector, 7th Festival Internacional de Videoarte, Intermediae, Madrid, Hiszpania

Photo as video, video as photo, Proektfabrika, Moscow, Russia

International Festival of New Film, Split, Chorwacja

Future Conditions: from reality to algorithm, Photokina, Kolonia, Niemcy

Labour in a single shot, Folkwangmuseum, Ruhrtriennale, Essen, Niemcy

FILE Electronic Language Art Festival, Sao Paulo, Brazylia

Darkroom, Fotofestiwal, Łódź, Polska

International Video Art Festival Miden, Kalamata, Grecja

Fonlad Digital Arts Festival, Coimbra, Portugalia

An urban film map, ArtWall Gallery, Athens, Grecja

EMAF European Media Art Festival, Osnabrück, Niemcy

AIVA International Video Art Festival, Finspång, Szwecja

Art Week in Russian State University for Humanitarians, Moskwa, Rosja

Between the image and personality # 2, National Centre for Contemporary Art, Victoria Gallery, Samara, Rosja

2013

III Krasnoyarsk Media Art Festival, Rosja

Festival of Creativity, Innovation and Digital Culture, Tenerife, Hiszpania

#20latfotografiipwsftvit, Art Propaganda Center, Łódź, Polska

Only Winners, Now&After selection, Kyoto Seika University, Japonia

Labour in a single shot, Goethe Institute, Ateny, Grecja
Labour in a single shot, Goethe Institute, Montreal, Kanada
Labour in a single shot, Muzeum Sztuki MS1, Łódź, Polska
International Video Art Festival Miden, Kalamata, Grecja
Now&After, Video Art Festival, Moscow Museum of Modern Art, Rosja
Filmideo, Index Art Center, Newark, USA
Videoholica Selected'12, Contemporary Space, Varna, Bułgaria

2012

The Niche in the Fine Arts, University of Virginia, USA (solo)
Videoholica, International Video Art Festival, Varna, Bułgaria
Points of View, Video Art Festival, Manhattan Gallery, Łódź, Polska

2011

Disconnected Images, BWA Bydgoszcz, Polska

2010

PhotoMonth Festival Cracow, ShowOFF program (solo)
New Video Energies, Museum of Cinematography, Łódź, Polska
IN/OUT, 8 diplomas, FabrySTREFA Gallery, Łódź, Polska
Come On, Come Closer, Art Propaganda Center, Łódź, Polska
Art and Documentation Festival, Łódź, Polska

Nagrody i wyróżnienia

2015

Nagroda Marszałka Województwa łódzkiego za najlepszą pracę magisterską związaną z województwem

2014

Juror na Now&After International Video Art Festival, Moskwa, Rosja

2013

Pierwsza/druga nagroda, Now&After International Video Art Festival, Moskwa
Museum of Modern Art, Rosja

2012

"Kultura polska na świecie " Instytut Adama Mickiewicza
Videoholica, Varna, Bułgaria, Special Selection
Visiting Artist, University of Virginia, USA
("Videopunkt" kurator pokazu, "Wojciech Bruszewski Art&Science" prezentacja dla klasy Nowych Mediów)

2010

ShowOFF program, Miesiąc Fotografii w Krakowie, Polska

Publikacje

"Sztuka permutacyjna jako forma oporu w kinie eksperymentalnym", IMAGES,
The International Journal of European Film, Performing Arts and Audiovisual
Communication

Książki

"Bruszewski. Sztuka generatywna", Wydawnictwo Szkoły Filmowej w Łodzi
(publikacja zaplanowana na 2017)

To niezwykła aktywność, bo wynika z samej idei sztuki uprawianej przez Pana mgr Filipa Gabriela Pudło – rzeczy się dzieją tu i teraz a my w nich uczestniczymy. Sztuka generowana przez

informacje uzyskiwane w czasie rzeczywistym to idea, która jest równie abstrakcyjna jak ekspresjonizm abstrakcyjny do inspiracji, którym przyznaje się Filip Pudło. Abstrakcyjne a jednocześnie bardzo materialne obrazy niosące z sobą emocjonalną duchowość jak w wypadku dzieł Marka Rotko. Tu mamy wspólny obszar zainteresowań i fascynacji dla mnie też ten okres w historii malarstwa amerykańskiego i jego Szkoła Nowojorska z wielkimi osobowościami sztuki jest fantastycznie inspirująca. Dlatego też staram się rozumieć całą ideę projektu doktoratu „Obrazy czasu rzeczywistego” stworzoną przez jak sam pisze o sobie:

Jako inżynier wykorzystujący w swojej pracy wiele języków programowania zainteresowałem się możliwościami kreowania ruchomego obrazu za pomocą technik programistycznych, m.in. „Processing’u”... Idea obrazu generowanego komputerowo, dla którego nie istnieje otaczająca rzeczywistość, wydawała mi się niezmiernie interesująca. Obraz w takim modelu jest jednocześnie rzeczywistością, a rzeczywistość obrazem.

To ważne stwierdzenie, gdyż taka interdyscyplinarność w wykształceniu ma też swoje minusy wynikające z braku pogłębionej wiedzy i umiejętności warsztatowych. Ale daje nam szansę zetknięcia z niekonwencjonalnym sposobem myślenia i obrazowania. I tu na zakończenie zacytuje Dorotę Folga-Januszewską, która w ramach swojego wykładu dla młodych francuskich doktorantów pisze:

Współcześnie, najtrudniej chyba wskazać granicę między sztuką i nauką, sztuką i życiem społecznym, sztuką i naturą, a ostatnio sztuką i kosmologią. Wszędzie tam, gdzie intuicja artysty staje się najskuteczniejszym krokiem w rozwoju cywilizacji, wszędzie tam, gdzie pozorne szaleństwo narusza mury przyzwyczajień, gdzie eksperyment nie ma charakteru komercyjnej próby, gdzie zawodzi zdolność „ściśłego” wyliczenia - tam SZTUKA JEST obecna.

Dziwne słowo, zawierające w wielu językach formant oznaczający „sztuczność”, a więc coś więcej, coś innego niż produkt natury. Słowo „sztuka” prowadzi do innych światów, niż te jednoznacznie rozpoznane. Sugeruje, że dokonuje się w nas jakiś zastanawiający przeskok świadomości, gdy porzucamy naszą wewnętrzną naturę, aby stworzyć tę „inną”, potencjalną, wirtualną (jak pisał Platon) rzeczywistość. Sztuka jest jak wyjście z siebie i obserwowanie drugiej, równoległej w czasie postaci - artysta to BYT PODWÓJNY - człowiek, który odczuwając przyjemność spaceru brzegiem morza - widzi jednocześnie siebie z góry, z oddalenia, a zarazem z bardzo bliska.

Konkluzja. Muszę napisać, że po raz kolejny na Wydziale Operatorskim spotkała mnie satysfakcjonująca praca nad recenzją. Pracę, która przenika granice swojej dziedziny, szuka w eksperymencie artystycznym tego co najważniejsze w życiu i sztuce - prawdy. Dlatego też, uwzględniając charakter pracy doktorskiej, jej wartość poznawczą, ale przede wszystkim wizję oraz samodzielny dorobek artystyczny i pracę dydaktyczną magistra Filipa Gabriela Pudło wyrażam pozytywną opinie i zgodnie z ustawą o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (wraz ze zmianami Dz. U. 2014 poz. 1198, Ustawa z dnia 11lipca 2014 r.) wnioskuje do Rady Wydziału Operatorskiego i Realizacji Telewizyjnej PWSFTViT im Leona Schillera w Łodzi o przyznanie Panu magistrowi Krzysztofowi Frankowi stopnia doktora w dziedzinie Sztuk Filmowych.

Warszawa, 28 września 2018

prof. Wiktor Jędrzejec